

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	1-й освітньо-професійний
Кафедра	Архітектури	Рік навчання	1-й
Галузь знань	19 "Архітектура та будівництво"	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу професійної підготовки
Спеціальність	191 "Архітектура та містобудування"	Семестри	2

ІСТОРІЯ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ

Семестр: 2 (весняний, 31 січня - 14 травня 2022 р.);

Викладач	Хороян Наталія Петрівна, доцент каф. арх., PhD (канд. архітектури)
E-mail	nkhor62@gmail.com
Заняття	за розкладом
Консультації	за домовленістю
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8, корпус 2, поверх 2, ауд. 303
Телефон	057 706-02-46, кафедра «Архітектури»

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи, тільки у робочі дні. Умови листування:

- 1) в **темі** листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (Історія архітектури та містобудування);
- 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи не розглядатимуться;
- 3) файли підписувати таким чином: **прізвище_завдання**.

Розширення: текст — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*.

Окрім роздруковок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна посідає одне з основних місць серед дисциплін підготовки бакалавра архітектури та є такою, що забезпечує світогляд архітектора. Дисципліна базується на вивченні курсів підготовки бакалавра «Історія і культура України», філософія, а також на здобутому матеріалі історичних дисциплін загальноосвітньої школи, так само, як і в процесі самостійного вивчення наукової та науково-популярної літератури, ознайомлення з інформаційними інтернет-ресурсами відповідної спрямованості.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Процес роботи супроводжується веденням конспекту лекцій. Комп'ютерна техніка (ноутбук, проектор тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для вивчення лекційного матеріалу та виконання завдань: Microsoft Word, CorelDraw, Photoshop, ArchiCAD – або будь яка інша графічна програма. Індивідуальні науково-дослідні завдання та аналітично-графічні роботи виконуються власноруч лінійною тушовою графікою на папері для креслення; за домовленістю з викладачем – у відповідній комп'ютерній програмі.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою дисципліни є вивчення основних етапів розвитку архітектури народів світу відповідно до зміни суспільно-економічних формацій, а також навчання студентів розумінню закономірностей розвитку функції і форми, соціальної ролі архітектури як засобів матеріальної і духовної організації життя суспільства.

Завданнями дисципліни є: навчити здобувачів вищої освіти розуміти вплив соціально-політичної і ідеологічної ситуації, що панує в певній економічній формації на розвиток мистецтва і архітектури; надати здобувачам вищої освіти відомостей про розвиток будівельної техніки і конструктивних рішень, а також

особливостей архітектурно-планувальних і містобудівних прийомів основних архітектурних пам'яток та їх комплексів, поселень, міст; опанування здобувачами вищої освіти професійної термінології.

У підсумку вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: особливості архітектурно-планувальних і містобудівних прийомів основних архітектурних пам'яток та їх комплексів, поселень, міст; професійну термінологію, методи ідентифікації історичних об'єктів мистецтва, архітектури та містобудування; можливості використовувати знання з історії архітектури та містобудування в практиці архітектурно-містобудівного проектування, а також – ідентифікації проблем та обґрунтування проектних рішень при реконструктивних, реноваційних та реставраційних роботах;

вміти: професійно орієнтуватися в історії мистецтва, забудові історичних міст і селищ; застосовувати основні категорії, терміни, конкретні факти, поняття й принципи розвитку світової історії архітектури та містобудування; розпізнавати періоди розвитку, стилі епох, вміти узагальнювати особливості процесу історичного розвитку архітектурних концепцій; складати термінологічні словники щодо дослідницьких та проектних тем в галузі історії архітектури, та містобудування; аналізувати історичні об'єкти архітектури та містобудування та проводити історико-архітектурну та мистецтвознавчу атрибуцію творів архітектури та мистецтва; складати повні та системні описи творів архітектури та образотворчого мистецтва; розрізняти найбільш відомі твори майстрів мистецтв і їхніх авторів; застосовувати історичний досвід для формування стратегій щодо об'єктів історико-культурної спадщини й оцінки якості проектних рішень.

КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук.

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування.

СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

СК05. Здатність до аналізу і оцінювання природнокліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціальнодемографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проектування.

СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні.

СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проектування.

ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності.

ПР03. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.

ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проектних архітектурно-містобудівних рішень.

ПР09. Розробляти проекти, здійснювати передпроектний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів.

ПР12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтнього середовища.

ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.

ПР19. Організувати презентації та обговорення проектів архітектурно-містобудівного і ландшафтного середовища.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Історія архітектури та містобудування» призначена для теоретичної підготовки фахівців в галузі архітектури та будівництва, даючи майбутньому бакалавру відомості про основні етапи історичного розвитку архітектури народів світу, а також навчання здобувачів вищої освіти розумінню закономірностей розвитку функції і форми, соціальної ролі архітектури як засобу матеріальної і духовної організації життя суспільства.

Дисципліна вивчається протягом 2 семестру (3 кредитів ECTS, 90 навчальних годин, з них: лекційні 24 годин, практичні (семінарські) заняття (6 годин), самостійна робота (120 годин). Структура дисципліни складається з 3-х змістових модулів. Вивчення курсу завершується диференційованим заліком в кінці семестру.

Тема	Години (лекції, практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2й семестр				
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. АРХІТЕКТУРА, МИСТЕЦТВО І КУЛЬТУРА ПЕРШИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ ТА СТАРОДАВНІХ ЄГИПТУ				
Тема 1. Вступна лекція. Походження і функції мистецтва. Виникнення будівельної діяльності.	2	Знати особливості мистецтва та будівельної діяльності в добу первісності; найдавніші типи будівель і споруд. Вміти застосовувати та розрізняти терміни, періоди появи зображень, види та жанри мистецтва, типи перших споруд	Робота з конспектом та літературою.	
Тема 2. Архітектура, мистецтво і культура Стародавнього Єгипту.	2	Знати періодизацію, художні особливості та основні відмінності періодів, впізнавати та визначати головні типи споруд вивчених періодів. Вміти визначати історичні періоди за характерними рисами у зображеннях та типах споруд.	<i>Графічно-аналітична самостійна робота за індивідуальним завданням №1</i>	
Тема 3. Архітектура та мистецтво народів Межиріччя та Стародавнього Ірану.	4	Знати періодизацію, художні особливості та основні відмінності періодів, впізнавати та визначати головні типи споруд вивчених періодів. Вміти визначати історичні періоди за характерними рисами у зображеннях та типах споруд.		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АРХІТЕКТУРА, МИСТЕЦТВО І МІСТОБУДУВАННЯ МЕСОПОТАМІЇ, ІРАНУ, СТАРОДАВНІХ ГРЕЦІЇ, РИМУ ТА ВІЗАНТІЇ				
Тема 4. Античний світ. Культура, архітектура та містобудування Стародавньої Греції.	4	Знати періодизацію, художні особливості та основні відмінності періодів, впізнавати та визначати головні типи споруд вивчених періодів. Вміти визначати історичні періоди за характерними рисами у зображеннях та типах споруд.	Робота з конспектом та літературою.	
Тема 5. Античний світ. Культура, архітектура та містобудування Стародавнього Риму.	4	Знати періодизацію, художні особливості та основні відмінності періодів, впізнавати та визначати головні типи споруд вивчених періодів. Вміти визначати історичні періоди за характерними рисами у зображеннях та типах споруд.	<i>Графічно-аналітична самостійна робота за індивідуальним завданням №2</i>	

Тема 6. Культура Візантії. Коріння візантійського мистецтва, архітектури та містобудування. Візантійська естетика та філософія мистецтва.	2	Знати, що визначав канон та символ в естетиці та структурах світогляду людей раннього середньовіччя; загальну хронологію та географію мистецтва та архітектури християнського Сходу.		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЄВРОПЕЙСЬКІ АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ЄВРОПИ. ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРИ ТА ІНТЕР'ЄРІВ ЯПОНІ ТА КИТАЮ				
Тема 7. Історія мистецтва, архітектури та містобудування Західної Європи романського періоду	2	Знати періодизацію, художні особливості та основні відмінності періоду в різних країнах Європи, впізнавати та визначати головні споруди вивчених періодів. Вміти визначати історичні періоди за характерними рисами у зображеннях та типах.	Робота з конспектом та літературою. <i>Графічно-аналітична самостійна робота за індивідуальним завданням №3</i>	
Тема 8. Історія архітектури, мистецтва та містобудування Західної Європи періоду готики.	2	Знати періодизацію, художні особливості та основні відмінності періоду в різних країнах Європи, впізнавати та визначати головні споруди вивчених періодів. Вміти визначати історичні періоди за характерними рисами у зображеннях та типах.		
Тема 9. Архітектура, мистецтво та містобудування Давніх та середньовічних Китаю та Японії.	2	Знати основні історичні періоди китайської держави, особливості релігії та культури, формування принципів китайського містобудування; формування конструктивної системи "доу-гун". Знати основні історичні періоди культури та релігії Японії; природні умови, матеріали та конструкції, основні типи споруд в добуддійський період; синтоїстські храми; буддійська архітектура періоду Нара; японські пагоди. Формування національного стилю в архітектурі Японії: особливості житлової архітектури; садово-паркове мистецтво.		

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційний курс базується на відомих і доступних теоретичних працях і у той же час розроблений із залученням великого додаткового матеріалу. Особлива увага приділяється опрацюванню основних категорій і понять, що визначають мислення, світогляд митця і сприйняття художнього твору людиною даної епохи. Введено спеціальні теми, що розкривають природу організаційних форм художньої, містобудівної та архітектурної діяльності і механізми їх розвитку.

Самостійна робота студентів організується таким чином: студенти ведуть конспекти лекцій, отримують презентації та/або ілюстрації лекційного матеріалу, перелік рекомендованої літератури та теми для виконання індивідуальної науково – дослідної роботи «Характеристика твору архітектури / містобудування» (завдання 1, яке дає інструментарій для самостійної дослідницької діяльності та навички щодо атрибуції пам'яток архітектури) та індивідуальної графічно-аналітичної роботи (завдання 2, яке демонструватиме отримані у навчанні необхідні навички професійного дослідницького підходу та художньо-композиційного мислення). Обидва завдання створюють передумови для подальшого органічного поєднання навчального процесу з науково-дослідницькою діяльністю студентів у галузі архітектури та містобудування.

Семінари (практичні заняття) проводяться у формі колективної бесіди викладача зі здобувачами, які готують власні матеріали за певною темою та презентують їх у форматі виступу, або короткої ілюстрованої доповіді. Створюється групове обговорення теми, в ході якого студенти вчаться висловлювати свою точку зору з певного питання, застосовуючи знання, отримані на заняттях з предмету та у власному опрацюванні літератури.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточного оцінювання виконаних науково – дослідної та графічно-аналітичних робіт. Контроль засвоєння кожного Змістового модулю здійснюється у формі колоквиуму.

Підсумковий контроль знань здійснюється у формі диференційованого заліку за підсумком виконаних студентом робіт та опитувань по матеріалах курсу. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач кожного семестру - 100 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація A (внутрішня)	Національна	Бали	ECT8
відмінно	90-100	A	A+ 98-100	задовільно	64-74	D
			A 95-97		60-63	E
			A- 90-94	незадовільно	35-59	FX
добре	82-89	B		незадовільно (повторне проходження)	0-34	F
	75-81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Організація та проведення занять з дисципліни проводяться відповідно до загальноприйнятих норм і правил поведінки Вищої школи. Викладач координує процес занять, а також сприяє створенню умов щодо необхідного рівня професійної дискусії. Особлива увага приділяється досягненню програмних результатів навчання дисципліни. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не являються перешкодою для реалізації здобувачами вищої освіти процесу навчання.

Викладач створює безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

У разі відраджень, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з керівництвом та студентами.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами, попередженням викладача та інформуванням деканату), а також запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання теми (вивчення лекційного матеріалу, виконання завдань практичної частини курсу) відбувається неодмінно в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких причин.

Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.

ПОЛІТИКА ЩОДО ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх роботах: доповідях, статтях, проектних розробках, тезах тощо). Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як ситуація, що негативно впливає на рейтинг здобувача і оцінку його роботи. У разі прояву плагіату – копіювання в статті/рефераті чужих матеріалів без посилання на справжнього автора чи оригінал виробу (твору), студент не тільки не отримує балів, але й стає суб'єктом обговорення та покарання згідно положення «Про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» <https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf>).

Корисні посилання: <https://zakonodavstvo.com/zakon-ukrainy/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>;

<https://saiup.org.ua/novvny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi>

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ КУРСУ (за розкладом 2021-2022 н.р. року)

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	2	3	4	5	6	7
2й семестр						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. АРХІТЕКТУРА, МИСТЕЦТВО І КУЛЬТУРА ПЕРШИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ ТА СТАРОДАВНІХ ЄГИПТУ						
	1	<i>Лекція</i>	Вступна лекція. Походження і функції мистецтва. Виникнення будівельної діяльності.	2		
	2	<i>Лекція</i>	Архітектура, мистецтво і культура Стародавнього Єгипту.	2		
	3	<i>Лекція</i>	Архітектура та мистецтво народів Межиріччя та Стародавнього Ірану.	4		
		практичне	Колоквіум	2	опитування	Оцінюється обізнаність й розуміння стильових ознак періодів, що викладалися, активність у колоквіумі.
			<i>У Змістовому модулі 1:</i>	10	30	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АРХІТЕКТУРА, МИСТЕЦТВО І МІСТОБУДУВАННЯ МЕСОПОТАМІЇ, ІРАНУ, СТАРОДАВНІХ ГРЕЦІЇ, РИМУ ТА ВІЗАНТІЇ						
	4	<i>Лекція</i>	Античний світ. Культура, архітектура та містобудування Стародавньої Греції.	4		
	5	<i>Лекція</i>	Античний світ. Культура, архітектура та містобудування Стародавнього Риму.	4		
	6	<i>Лекція</i>	Культура Візантії. Коріння візантійського мистецтва, архітектури та містобудування. Візантійська естетика та філософія мистецтва.	2		
		практичне	Колоквіум	2	опитування	Оцінюється обізнаність й розуміння стильових ознак періодів, що викладалися, активність у колоквіумі.
			<i>У Змістовому модулі 2:</i>	12	30	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЄВРОПЕЙСЬКІ АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ЄВРОПИ. ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРИ ТА ІНТЕР'ЄРІВ ЯПОНІЇ ТА КИТАЮ						
	7	<i>Лекція</i>	Історія мистецтва, архітектури та містобудування Західної Європи романського періоду	2		

	8	Лекція	Історія архітектури, мистецтва та містобудування Західної Європи періоду готики.	2		
	9	Лекція	Архітектура, мистецтво та містобудування Давніх та середньовічних Китаю та Японії.	2		
		практичне	Колоквіум (підсумковий)	2	опитування	Оцінюється обізнаність у тематиці курсу, розуміння стильових ознак періодів, що викладалися, активність у колоквіумі.
			<i>У Змістовому модулі 3:</i>	8	40	
			<i>Разом за семестр:</i>	30	100	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1-3	Поточний контроль змістового мод. 1 (Колоквіум)	0-30
4-6	Поточний контроль змістового мод. 2 (Колоквіум)	0-30
7-9	Поточний контроль змістового мод. 3 (Колоквіум)	0-40
	Всього балів за II семестр:	0-100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Засвоєння матеріалу дисципліни оцінюється сумарно 100 рейтинговими балами.

У модульній науково-дослідній роботі оцінюється якість дослідницького матеріалу, рисунків, загального компонування та оформлення, архітектурного словника у відповідності до завдання.

У модульній графічно-аналітичній роботі оцінюється якість аналітичного матеріалу, схем та рисунків, загального компонування та оформлення.

Колоквіуми проводяться за матеріалом курсу, де оцінюється обізнаність у тематиці курсу, розуміння та вільне визначення стильових ознак за історичними періодами, знання імен та творчості видатних архітекторів відповідно до періодів що викладалися, активність у колоквіумі.

Науково-дослідна та графічно-аналітична робота (30 балів):

A (27-30 балів) – робота виконана на високому графічному рівні, аналіз обраного об'єкту побудовано і проведено логічно, всебічно, системно та ґрунтовно, аналітичну роботу викладено у вигляді схем (зображень) та тексту власного виробництва;

B (23-26 балів) – робота виконана на високому графічному рівні, проведено необхідний аналіз, системно викладено підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту, схеми недостатньо або непослідовно розкривають логіку дослідження;

C (21-22 балів) – робота виконана на доброму графічному рівні, проведено необхідний композиційний аналіз, системно, але не досить обґрунтовано викладено підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту;

D (18-20 балів) – робота виконана на задовільному графічному рівні, проведено необхідний композиційний аналіз, підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту викладено системно, проте необґрунтовано;

E (13 балів) – робота виконана на незадовільному графічному рівні, не проведено необхідні дослідження, підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту викладено безсистемно й необґрунтовано;

FХ (12 балів) – робота виконана незадовільно й не в повному обсязі, здобувач демонструє необізнаність у матеріалі курсу, не розуміється на питаннях що обговорювалися у курсі;

F (0-11 балів) – робота не виконана, здобувач демонструє необізнаність у матеріалі курсу, не розуміється на питаннях що обговорювалися у курсі, має пропусків занять більше 40% від загального обсягу без поважної причини.

Під час колоквіуму (або тестового опитування) студент може отримати від 1 до 40 балів.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність здобувача за виступ на конференції або за публікацію статті за темою дослідження, виконаних в межах дисципліни (5-10).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Тимофієнко В. І. Нариси всесвітньої історії архітектури : У 4 т. Т. 1, кн. 1. Архітектура Стародавнього світу / В. І. Тимофієнко; ред.: В. І. Єжов; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. - К., 2000. - 490 с. - укр.
2. Традиції та новаторство у містобудуванні України : Щорічник Держбуду України. Вип. 5. Архітектурна спадщина України / ред.: В. Тимофієнко, А. Пучков; Держ. ком. України з буд-ва та архіт., Упр. реставр. та реконструкції іст. забудови, Держ. наук.-дослід. ін-т теорії та історії архіт. і містобудування, Голов. упр. містобудування і архіт. Київ. міськдержадмін., Укр. акад. архіт. - К., 2002. - 471 с. - укр.
3. Аалтонен Г. Історія архітектури [пер. з англ.. М.Кошкіна]. Х.: Фактор, 2012. 256 с.: іл.
4. Березіна І. В. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мистец. спец.; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2015.
5. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 1 : Архитектура древнего мира / Под редакцией О. Х. Халпахчяна (ответственный редактор), Е. Д. Квитницкой, В. В. Павлова, А. М. Прибытковой. — Второе издание, исправленное и дополненное. — 1970. — 512 с., ил.
6. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 2 : Архитектура античного мира (Греция и Рим) / Под редакцией В. Ф. Маркузона (ответственный редактор по Греции), Б. П. Михайлова (ответственный редактор по Риму), И. С. Николаева, О. Х. Халпахчяна, Ю. С. Яралова. — Второе издание, исправленное и дополненное. — 1973. — 712 с., ил.
7. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 3 : Архитектура Восточной Европы. Средние века / Под редакцией Ю. С. Яралова (ответственный редактор), Н. Н. Воронина, П. Н. Максимова, Ю. А. Нельговского. — 1966. — 687 с., ил.
8. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 4 : Архитектура Западной Европы. Средние века / Под редакцией А. А. Губера (ответственный редактор), Н. Д. Колли, П. Н. Максимова, И. Л. Маца, Ю. А. Нельговского, Г. А. Саркисиана. — 1966. — 694 с., ил.
9. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 5 : Архитектура Западной Европы XV—XVI веков. Эпоха Возрождения / Под редакцией В. Ф. Маркузона (ответственный редактор), А. Г. Габричевского, А. И. Каплуна, П. Н. Максимова, Г. А. Саркисиана, А. Г. Чинякова. — 1967. — 659 с., ил.
10. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Архитектура стран средиземноморья, Африки, Азии VI—XIX вв. т.8. М.: изд-во литературы по строительству. 1969
11. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 9 : Архитектура Восточной и Юго-Восточной Азии до середины XIX вв. / Под редакцией А. М. Прибытковой (ответственный редактор), Б. В. Веймарна, О. Н. Глухаревой, Л. И. Думана, А. С. Мухина. — 1971. — 643 с., ил.
12. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 10 : Архитектура XIX — начала XX вв. / Под редакцией С. О. Хан-Магомедова (ответственный редактор), П. Н. Максимова, Ю. Ю. Савицкого. — 1972. — 592 с., ил.
13. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 11: Архитектура капиталистических стран XX в. / Под редакцией А. В. Иконникова (ответственный редактор), Ю. Ю. Савицкого, Н. П. Былинкина, С. О. Хан-Магомедова, Ю. С. Яралова, Н. Ф. Гуляницкого. — 1973. — 887 с., ил.
14. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності: остання третина XX - початок XXI століть. Навчальний посібник. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 384 с.
15. Єврейнов Ю., Мардер А. Історія архітектури // Архітектура: короткий словник-довідник. Київ : Будівельник, 1995. С. 114.
16. Історія української архітектури / Ю. Асєєв, В. Вечерський, О. Годованюк та ін.; за ред. В. Тимофієнка. Київ : Техніка, 2003. 472 с.
17. Вечерський В. Курс історії архітектури. Київ : Вид-во Інституту проблем сучасного мистецтва, 2006. 300 с.
18. Вечерський В. Курс історії архітектури країн Східної Європи. Київ : Вид-во «АртЕк», 2007. 270 с.

19. Попович, М. В. Очерк развития логических идей в культурно-историческом контексте / М. В. Попович. – К.: Наукова думка, 1979. – 144 с.
20. Piotrowski, A. Discipline of architecture / Andrzej Piotrowski, Julia Williams Robinson. – Minneapolis; London: University of Minnesota Press, 2001. – 364 p.
21. Кондель-Перминова, Н. Н. Роль учебных заведений в развитии архитектуры и градостроительства на Украине (конец XIX– первая треть XX века): дисс. канд. архит.: спец. 18.00.01 «Теория и история архитектуры, реставрация памятников архитектуры» / Наталья Николаевна Кондель-Перминова. – Киев: КиевНИИТИ, 1988. – 296 с.
22. Буряк О. Історичні віхи становлення та розвитку Харківської архітектурної школи / О. Буряк, Н. Хороян, Т. Куценко. // «Новий колегіум», ХНУРЕ. – 2020. – №2. – С. 111-116.
23. Качемцева Л., Хороян Н., Соловйов Є. Будинок робітників освіти в харкові. Історія створення та сучасній стан // Тези міжнародної конференції DOCOMOMO «Повертаючи втрачене: дослідження, документування та відновлення пошкоджених і перебудованих пам'яток сучасної архітектури» – Харків: ХНУБА – 2020 р. – С. 52
24. Хороян Н. П. Харківська архітектурна школа в період формування й становлення: кінець XIX - перша третина XX ст. : дис. канд. арх. наук / Хороян Наталя Петрівна – Харків, 2015. – 190 с.
25. Хороян Н. П. Процес формування об'ємно-просторової та функціональної структури привокзальної площі в Харкові. (Основні етапи) / Н. П. Хороян, Л. В. Качемцева. // НАУКОВИЙ ВІСНИК БУДІВНИЦТВА. – 2019. – №1. – С. 25–30. http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvb_2019_95_1_6.pdf
26. Качемцева Л., Хороян Н., Діденко К. Радянські наукогради — особливі соціально-просторові осередки інноваційної діяльності // Тези міжнародної конференції DOCOMOMO «Соціальні конденсатори епохи» — просторові новації у зодчестві модернізму» – Харків: ХНУБА – 2021 р. https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2021/04/Program_soc_kondens_epoh_2021.pdf

Допоміжна література:

1. Шубович С. О. Стародавня архітектура: конспект лекцій з курсу «Історія мистецтв, архітектури і містобудування» (для студентів 1 -го курсу денної форми навчання напряму підготовки бакалавр 6.060102 «Архітектура») / С. О. Шубович, О. В. Вдовицька; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.:ХНАМГ, 2011. - 117 с.
2. Torabi Z. Effective Factors in Shaping the Identity of Architecture / Z. Torabi, S. Brahman.// Middle-East Journal of Scientific Research. – 2013. – №15. – P. 106– 113.
3. Bradley C. Stimulus-Response Behaviorism: Modernism's Ideological Unconscious [Электронный ресурс] / Clissold Bradley // Modernist Studies Association (MSA 8) Conference in Tulsa. – 2006. – Режим доступу: <http://www.utulsa.edu/jjq/msa8/files/MSA8%20Program.pdf>
4. A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction (Center for Environmental Structure) / [C. Alexander, S. Ishikawa, M. Silvestein та ін.]. – Oxford: Oxford University Press, 1977. – 1171 p.
5. Norberg-Schulz C. Intentions in Architecture / Christian Norberg-Schulz. – Cambridge: MIT Press, 1968. – 296 p. 47. Norberg-Schulz C. Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture / Chr. Norberg-Schulz. - New York: Rizzoli, 1979. – 216 p.
6. Ruskin, J. Selected Writings / J. Ruskin; [edited by Dinah Birch]. – Oxford: Oxford University Press, 2009. – 368 p. – ([Oxford World's Classics](#)).

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/natural/dprmu/2010_19/21_Demin.pdf
2. Александрович В.С. Архітектура містобудування: веб-сайт. URL: www.dut.edu.ua
3. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт. URL: www.elib.nplu.org
4. Пальм Н.Д. Історія Української культури: навч. посіб.: веб-сайт. URL: www.dut.edu.ua
5. Бібліотека КНУБА. Архітектура: веб-сайт. URL: www.library.knuba.edu.ua
6. Архітектура та містобудування: навч. посіб.: веб-сайт. URL: www.shag.com.ua
7. Кодін В.О. Архітектура та містобудування Західної Європи і Візантії III -XV століть: вебсайт. URL: www.eprints.kname.edu.ua